

سورنا سردار دلاور اشکانی

سورنا یکی از سرداران بزرگ و نامدار تاریخ ایران در زمان اشکانیان است که سپاه ایران را در نخستین جنگ با رومیان فرماندهی کرد و رومی‌ها را که تا آن زمان در همه جا پیروز بودند، برای اولین بار با شکستی سخت و تاریخی روبرو کرد.

جام جم آنلاین: سورنا یکی از سرداران بزرگ و نامدار تاریخ ایران در زمان اشکانیان است که سپاه ایران را در نخستین جنگ با رومیان فرماندهی کرد و رومی‌ها را که تا آن زمان در همه جا پیروز بودند، برای اولین بار با شکستی سخت و تاریخی روبرو کرد. سورنا از خاندان سورن یکی از هفت خاندان معروف ایرانی (در زمان اشکانیان و ساسانیان) بود. سورن در زبان فارسی پهلوی به معنی نیرومند است.

ژولیوس سزار، پمپی و کراسوس سه تن از سرداران و فرمانروایان بزرگ روم بودند که سرزمینهای پهناوری را که به تصرف دولت روم در آمده بود، به طور مشترک و تحت عنوان کنسول اداره می‌کردند. آنها در سوم اکتبر سال 56 پیش از میلاد در جلسه لوکا تصمیم حمله به ایران را گرفتند.

کراسوس فرمانروای بخش شرقی کشور روم آن زمان یعنی، آسیای صغیر (ترکیه و سوریه امروزی) بود و برای گسترش دولت روم در آسیا، رویای پیروزی برایان، فتح ایران و سپس گرفتن هند را در سر می‌پروراند. وی فاتح جنگ بردگان و اسپارتاکوس سردار قدرتمند انقلاب بردگان بود.

کراسوس (رییس دوره‌ای شورای کنسولی) با سپاهی شامل بیش از 40 هزار نفر از لژیون‌های ورزیده روم که خود فرماندهی آنان را برعهده داشت به سوی ایران روانه شد و ارد اول پادشاه اشکانی، سورنا سردار نامی ایران را مامور جنگ با کراسوس و دفع یورش رومی‌ها کرد.

نبرد میان دو کشور در سال 53 پیش از میلاد در جلگه‌های میان رودان و در نزدیکی شهر حران یا کاره روی داد. بر اساس روایات تاریخی، قبل از آغاز جنگ سورنا پیامی را برای کراسوس فرستاد و کنسول روم در جواب گفت: پاسخ تو را در پایتخت ایران می‌دهم.

سورنا در جواب کراسوس پیام داد: اگر در کف دست من مویی می‌بینی، پایتخت ایران را نیز خواهی دید.

درجنگ حران، سورنا با یک نقشه نظامی ماهرانه و به یاری سواران پارتی که تیراندازان چیره دستی بودند، توانست یک سوم سپاه روم را نابود و اسیر کند.

کراسوس و پسرش فابیوس در این جنگ کشته شدند و تنها تعداد اندکی از رومی‌ها موفق به فرار گردیدند. روش نوین جنگی سورنا، شیوه جنگ وگریز بود.

این سردار ایرانی را مبتکر جنگ پارتیزانی (جنگ به روش پارتیان) در جهان می‌دانند. ارتش او شامل زرهپوشان سوارکار، تیراندازان ورزیده، نیزه داران ماهر، شمشیرزنان دلیر و پیاده نظام همراه با شترهایی با بار آذوقه، آب و مهمات بود.

جنگ حران که نخستین جنگ بین ایران و روم به شمار می‌رود، دارای اهمیت بسیاری در تاریخ است زیرا رومی‌ها پس از پیروزیهای پی در پی برای اولین بار در جنگ شکست بزرگی خوردند و این شکست به قدرت آنان در دنیای آنروز سایه افکند و نام ایران را بار دیگر در جهان پراوازه کرد و نام دولت پارت و شاهنشاهی اشکانی را جاودانه ساخت.

پس از پیروزی سورنا بر کراسوس و شکست روم از ایران، دولت مرکزی روم دچار اختلاف شدید شد. پس از این جنگ نزدیک به یک قرن، رود فرات مرز شناخته شده بین دو کشور گردید و مناطق ارمنستان و آسیای صغیر (ترکیه، سوریه، عراق) تبدیل به ایالاتی از ایران شدند.

سورنا پس از شاه مقام اول کشور را داشت. وی ارد را به تخت سلطنت نشانید و به سبب اصالت خانوادگی در روز تاجگذاری شاهنشاه ایران کمر بند شاهی را به کمر پادشاه بست. او به هنگام گرفتن شهر سلوکیه نخستین کسی بود که برفراز دیوار دژ شهررفت و با دست خود دشمنانی را که مقاومت می‌کردند بزیز افکند.

سورنا در این هنگام بیش از 30 سال نداشت. اما متأسفانه سورنا هیچ بهره‌ای از پیروزی بزرگ خود نبرد. ارد شاهنشاه اشکانی ناجوانمردانه بجای قدردانی، سپهسالار دلاور ایرانی را به قتل رساند.

سورنا در زمان پادشاهی اشک سیزدهم، ارد اول اشکانی، سپاه ایران را در نخستین جنگ با رومیان (نبرد حران) فرماندهی کرد و رومیان را که تا آن زمان در همه جا پیروز بودند، برای اولین بار به سختی شکست داد. در این جنگ کراسوس، پسرش و بیشتر سربازانش نابود شدند که این یکی از بزرگ‌ترین شکست رومی‌ها از ایرانیان در طول تاریخ بوده‌است. کراسوس که قصد داشت به تقلید از اسکندر، ایران و هند را فتح کند، از سورنا، سردار ایرانی، شکست خورد و خود و اغلب سربازانش کشته شدند.

برگرفته از تاریخ ایران باستان - فرهنگ معین